

Oppdrag nr. 99 – Bruk av kohorter ved arrangementer

Om oppdraget

Det vises til VG-oppslag 4. juni om Kaptein Sabeltann-forestillinger og bruk av kohorter. I artikkelen uttales følgende fra helsedirektør Bjørn Guldvog: " – Forslag som det må vurderes seriøst, men jeg kan ikke konkludere på det nå". Lenke til nyhetssak:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/WbEwPG/vil-spille-for-800-gjester-hoeie-reagerer-paa-sabeltann-loesning>

Helse- og omsorgsdepartementet har behov for avklaringer som følge av denne nyhetssaken. Helse- og omsorgsdepartementet har lagt til grunn at forbudet mot arrangement på offentlig sted for mer enn 50 personer gjelder absolutt. Vi kan ikke se at ordlyden i bestemmelsen tillater et høyere antall personer dersom arrangøren benytter seg av kohorter, og for øvrig sikrer at disse kohortene er adskilt under hele arrangementet. Dvs. at det ikke forskriftsbestemmelsen ikke gir anledning til å dele et arrangement opp i ulike kohorter slik som for eksempel Dyreparken har uttalt at de skal gjøre i sommer ifbm. Kaptein Sabeltann-forestillinger.

Vi viser til svar på oppdrag nr. 88 hvor FHI blant annet uttaler at:

"Det er mange andre faktorer enn absolutt antall som vil ha betydning for denne risikoen, og smitterisiko kan forebygges ved en rekke tiltak og god planlegging, for eksempel gjennom å dele arrangementet i kohorter for å redusere smittepotensialet og lette smitteoppsporingen. FHI fraråder å skille på typen arrangementer så lenge det handler om samlinger av mange personer."

Helsedirektoratet uttaler at:

"Helsedirektoratet viser til FHIs innspill om at økning i antall personer vil øke sannsynligheten for at en av deltakerne på arrangementet er smittsom. Å åpne for arrangementer med enda flere deltakere, bør ikke skje før man ser konsekvensene av å åpne for grupper på inntil 200. Dette bør i så fall skje slik FHI beskriver ut fra en kohort-tankegang."

Helse- og omsorgsdepartementet har forstått svaret slik at det smittevern faglig er tilrådelig at antallet økes fra 50 til 200 personer fra 15. juni. Videre forstår vi det slik at det ikke foreslås bruk av kohorter. Dvs. verken bruk av kohorter innenfor rammen av 200, eller at det tillates kohorter som medfører at antallet personer på et enkeltarrangement kan overstige 200 personer.

Helse- og omsorgsdepartementet ber om svar på følgende spørsmål:

- Deler Helsedirektoratet departementets vurdering av at dagens bestemmelse om forbud mot arrangement på over 50 personer ikke tillater et høyere antall dersom deltakerne deles inn i kohorter?
- Helsedirektoratet anbefaler ikke at når antallet nå økes til 200 personer fra 15. juni, så skal det åpnes for kohorter som vil medføre at på et enkeltarrangement kan være betydelig flere personer enn 200?
- Dersom Helsedirektoratet likevel skulle ønske å anbefale at det skal åpnes for kohorter ved arrangement, ber vi om at det gis beskrivelse på hvordan dette skal forskriftsreguleres. Skal det være et maksimalt antall personer? Skal bruk av kohorter godkjennes av kommuneoverleger lokalt? Skal det være øvrige krav når et arrangement bruker kohorter?

Smittevernaglig vurdering i forhold til større arrangementer

For tiden pågår lemping på en rekke tiltak som ble innført i forbindelse med covid-19-pandemien. Den samlede effekten av disse endringene har vi ikke oversikt over per i dag. Det er påregnelig at smittespredningen vil stige utover sommeren fordi man har lempet på tiltak og på grunn av økt mobilitet i befolkningen. FHI skriver i sine prognoser at de forventer en ny bølge av smitte til høsten. Den bølgen vil bli lavere, dersom vi opprettholder enkelte tiltak som vi vet har stor effekt på smittespredningen, særlig når det gjelder avstand og gruppestørrelse.

Vi går inn i en ferietid der folks adferd endrer seg og det blir økt reiseaktivitet og potensielt deltagelse i flere samlinger av mennesker sosialt og i forbindelse med arrangementer.

Når det gjelder arrangementer er dette vurdert av Folkehelseinstituttet i forbindelse med oppdrag 88:

Arrangementer som samler mange mennesker kan gi grunnlag for stor smittespredning, både på selve arrangementet, ved bruk av offentlig transport til og fra arrangementet, samt etterpå i lokalsamfunnet der deltakere returnerer hjem. Det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om at store folkeansamlinger er en viktig driver for smittespredning, men samtidig vil denne risikoen reduseres ved generelle tiltak som avstand, at syke holde seg hjemme og god hygiene. En økning i antall deltakerne på arrangementet vil øke sannsynligheten for at en av dem er smittsom.

Jo flere mennesker som er tilstede jo mer utfordrende vil det være for arrangøren å opprettholde krav om avstand og hygiene.

Det er flere situasjoner i forbindelse med et arrangement som kan øke smitterisikoen, som køer eller ansamlinger ved toaletter, servering og inn- og utgang. Slike situasjoner øker antallet tilfeldige kontakter.

Transport

Et arrangement innebærer at en større gruppe mennesker beveger seg til og fra samme sted på et bestemt tidspunkt, ofte fra et større geografisk område. Kollektivselskapene, særlig i byene, melder om stort overbelegg i forbindelse med fritidsreiser og at de allerede på nåværende tidspunkt har problemer med å drive smittevernmessig forsvarlig.

Vurdering

Store arrangementer kan være effektive arenaer for smittespredning, særlig sett i sammenheng med "superspredere". Både arrangementet i seg selv og den økte lokale og regionale mobiliteten vil bidra til økt smitterisiko, som vil øke med arrangementets størrelse.

Vi viser for øvrig til de smittevernaglige vurderingene fra direktoratet og FHI i svaret på oppdrag 88.

Vurdering fra Folkehelseinstituttet

Helsedirektoratet har mottatt følgende uttalelse fra Folkehelseinstituttet:

Som utgangspunkt for vår uttalelse vises det til våre smittevernaglige vurderinger rundt dette som ble gitt i vårt bidrag til svar på oppdrag 88 tidligere denne uken.

I vår vurdering til oppdrag 88 fremgår blant annet:

Vi anbefaler videre at det innføres en kohort-tankegang for arrangementer. Dette innebærer at det totale antallet deltakere på et arrangement kan økes dersom de deles opp i kohorter (grupper). Kohortene må kunne holdes adskilt under hele arrangementet, også i flaskehalsler inn og ut av arrangementet, ved toaletter og serveringssteder mv. Det bør også vurderes ulike oppmøtetider for de ulike kohortene for å spre belastningen på trafikken til og fra arrangementet. En slik kohort-tankegang er særlig viktig for arrangementer uten seteplassering, men anbefales også der det er seteplassering. Hvis smitten på et senere tidspunkt skulle øke igjen kan man ved bruk av kohorter redusere kohort-størrelse men fortsatt opprettholde en viss størrelse på det totale arrangementet. Antall deltagere må ses i forhold til det totale arealet som er tilgjengelig for arrangementet, og muligheten for å holde avstand i alle deler av arealet. Hvis det åpnes for arrangementer på inntil henholdsvis 200 eller 500 personer, vil man ved å dele inn i kohorter på inntil henholdsvis 50 eller 100 personer få bedre mulighet til å holde kontroll og mindre risiko for smittespredning dersom noen skulle være smittsomme.

FHI vil med dette og i lys av oppdrag 99 presisere dette ytterligere:

Smittevern faglig vil man i prinsippet kunne forsvare en slik kohort-tankegang som det fremgår av vedlagte VG-artikkel. Vi ser det imidlertid som vanskelig å sikre full etterlevelse og store arrangementer er en risiko for smittespredning. Vi mener derfor ikke at smitterisikoen ivaretas i tilstrekkelig grad ved å åpne for arrangementer uten å sette et maks antall deltakere selv med kohort-tankegang. Ved alle store arrangementer, også når maksantallet økes til 200, er det ikke gitt at alle arrangementer kan gjennomføres på en smittevern faglig forsvarlig måte med 200 tilstede – det må sikres at man kan følge de generelle rådene (syke holder seg hjemme, god hygiene, 1 meter). Ved store arrangement anbefaler vi at det gjøres en risikovurdering for hvert enkelt arrangement. Dette er også beskrevet i svaret på oppdrag 88. Vurderes risikoen for høy ved enkelte arrangementer, er et aktuelt risikoreducerende tiltak å dele opp i kohorter på f.eks. 50. Hvis man skulle åpne for et maks-tak på 500 i neste fase kan man vurdere kohorter på 100.

Helsedirektoratets svar på departementets spørsmål

Deler Helsedirektoratet departementets vurdering av at dagens bestemmelse om forbud mot arrangement på over 50 personer ikke tillater et høyere antall dersom deltakerne deles inn i kohorter?

Helsedirektoratet deler departementets vurdering av dagens bestemmelse om arrangementer i covid-19-forskriften.

Covid-19-forskriften § 13 første ledd har følgende ordlyd om antall personer som kan være til stede på et arrangement på offentlig sted:

"Ved arrangement på offentlig sted kan det ikke være til stede mer enn 50 personer, med tillegg av ansatte eller oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet. Personer som er til stede, skal kunne holde minst 1 meter avstand til personer som ikke er i samme husstand"

Helsedirektoratet forstår bestemmelsen som en absolutt grense for antall deltakere på et arrangement. Ansatte og oppdragstakere skal ikke regnes med i den absolutte grensen for antall deltakere. Når grensen for antall personer som kan være til stede anses som en absolutt grense, kan

det ikke være til stede flere personer enn det maksimale antallet på 50 personer, uavhengig av om deltakere deles inn i kohorter.

Formålet med bestemmelsen er å begrense antall personer som fysisk møtes. Bestemmelsen vil derfor omfatte tilstelninger der ansamlinger av større folkemengder typisk finner sted. Det er ikke i tråd med formålet å dele et arrangement inn i flere mindre arrangementer for å omgå bestemmelsen. Man kan heller ikke omgå maksantallet ved å inndele publikum i kohorter.

Det er ikke gitt noen mulighet for å gi dispensasjon fra bestemmelsen.

Helsedirektoratet vurderer at det kan være behov for å presisere dette i forskriftsbestemmelsen for at bestemmelsen blir klarere og mer forutberegnelig for de som skal etterleve forbudet.

Helsedirektoratet anbefaler ikke at når antallet nå økes til 200 personer fra 15. juni, så skal det åpnes for kohorter som vil medføre at på et enkeltarrangement kan være betydelig flere personer enn 200?

Departementets forståelse er riktig. Helsedirektoratet har ikke anbefalt at det kan gis unntak fra maksgrensen på 200 personer dersom deltakerne deles inn i kohorter.

Helsedirektoratet anbefaler i svaret på oppdrag 88 at maksgrensen på antall personer på et arrangement økes fra 50 til 200 i forskriften. Direktoratet vurderte om det burde forskriftsfestes at det skulle være et krav om å dele de 200 personene på arrangementet inn i mindre kohorter. Direktoratet anså det som lite hensiktsmessig å foreslå et slikt krav i forskriften. Direktoratet deler imidlertid FHIs syn på at deltakerne bør deles inn i mindre kohorter på arrangementer med maksimalt 200 personer, f.eks. inn i fire kohorter á 50 deltakere. En slik anbefaling vil, etter det direktoratet har kjennskap til, gis av FHI i deres artikkel om smittevern faglig forsvarlig drift av arrangementer, når maksgrensen for antall deltakere på arrangementer økes fra 50 til 200 15. juni.

Direktoratet understreker at selv om deltakerne på et arrangement deles inn i kohorter, vil maksgrensen på 200 deltakere fremdeles gjelde. Det er dermed ikke i tråd med covid-19-forskriften § 13 å arrangere forestiller mv. med flere enn 200 personer i publikum, uavhengig av om disse er delt inn i kohorter eller ikke.

Dersom Helsedirektoratet likevel skulle ønske å anbefale at det skal åpnes for kohorter ved arrangement, ber vi om at det gis beskrivelse på hvordan dette skal forskriftsreguleres. Skal det være et maksimalt antall personer? Skal bruk av kohorter godkjennes av kommuneoverleger lokalt? Skal det være øvrige krav når et arrangement bruker kohorter?

Helsedirektoratet anbefaler i svaret på oppdrag 88 at maksgrensen på antall personer på et arrangement økes fra 50 til 200 i forskriften. Direktoratet vurderte om det burde forskriftsfestes at det skulle være et krav om å dele de 200 personene på arrangementet inn i mindre kohorter. Direktoratet anså det som lite hensiktsmessig å foreslå et slikt krav i forskriften. Direktoratet deler imidlertid FHIs syn på at deltakerne bør deles inn i mindre kohorter på arrangementer med maksimalt 200 personer, f.eks. inn i fire kohorter á 50 deltakere. En slik anbefaling vil, etter det direktoratet har kjennskap til, gis av FHI i deres artikkel om smittevern faglig forsvarlig drift av arrangementer, når maksgrensen for antall deltakere på arrangementer økes fra 50 til 200 15. juni.

Direktoratet understreker at selv om deltakerne på et arrangement deles inn i kohorter, vil maksimumsgrensen på 200 deltakere fremdeles gjelde. Det er dermed ikke i tråd med covid-19-forskriften § 13 å arrangere forestiller mv. med flere enn 200 personer i publikum, uavhengig av om disse er delt inn i kohorter eller ikke.

Det er ikke gitt mulighet for dispensasjon fra bestemmelsen i covid-19-forskriften. Det betyr at verken kommunelegen, HelseDirektoratet, FHI eller noen andre kan bestemme at det kan være til stede flere deltakere på et arrangement enn 200.

Særlig om definisjonen av arrangement i covid-19-forskriften § 13 og Kaptein Sabeltann-forestillingen

Dyreparken har oversendt et notat fra advokatfirmaet Wiersholm, som konkluderer med at Dyreparkens plan for gjennomføring av Kaptein Sabeltann-forestillingene er i tråd med kravene til arrangementer i covid-19-forskriften.

Advokatfirmaet Wiersholm argumenterer i sitt notat med at Kaptein Sabeltann-forestillingen må anses som flere ulike arrangementer, ettersom publikum klart inndeles i ulike kohorter på maksimalt 200 personer. Det vises til regjeringens nettside med spørsmål og svar om arrangementer og spisesteder. Sitatet i Wiersholms notat er hentet fra svaret på følgende spørsmål:

Er det lov med ulike arrangementer i flere lokaler samtidig?

Arrangementer som holdes i separate, men tilstøtende lokaler er å regne som selvstendige arrangementer. For eksempel kan man ha flere parallelle visninger på kino med 50 personer i hver av de største salene, eller man kan arrangere separate selskaper på inntil 50 personer i separate rom i samme selskapslokaler.

Svaret på spørsmålet her er om det kan arrangeres ulike arrangementer i flere lokaler, ikke om man kan arrangere et arrangement i flere lokaler.

Definisjonen av arrangementer fremkommer av covid-19-forskriften § 13 femte ledd. Definisjonen er avgjørende for hvilke type tilsetninger som omfattes av kravene i bestemmelsen.

Arrangementer er definert slik:

Med arrangement menes:

- a) idrettsarrangement, inkludert stevne, cup og kamp, men ikke organisert idrettsaktivitet i form av trening.
- b) kulturarrangement, inkludert konsert, utstillingsåpninger, opera, ballett, teater og kino.
- c) andre arrangementer, inkludert seminarer, bursdager, bryllup, begravelser, religiøse samlinger og lignende

Kaptein Sabeltann-forestillingene anses etter direktoratets syn klart som omfattet av bokstav b) som et kulturarrangement.

Det avgjørende for hva som defineres som et arrangement eller ikke, er ikke i hovedsak basert på hvordan publikum organiseres.

Det er etter Helsedirektoratets mening klart at Kaptein Sabeltann-forestillingen må anses som et arrangement, uavhengig av hvordan publikum er inndelt. Det er en scene, et sett med skuespillere, et sett med lys/lyd og effekter, mv. Det innebærer at forestillingen må anses som et arrangement. Det gjennomføres altså ikke flere forestillinger samtidig, men én forestilling, som dermed, etter covid-19-forskriften § 13 første ledd, kan ha maksimalt 200 deltakere (fra 15. juni), med tillegg av ansatte eller oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet.